

Vláda prijala opatrenia na riešenie následkov povodní na území Slovenska

Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí 9. júla 2010 prerokovala materiál **Informácia o situácii vzniknutej v súvislosti s povodňami spolu s návrhmi krokov a riešení v krátkodobom a v strednodobom horizonte**, z ktorého vyberáme:

Pretrhnutie ohrádzky ľavobrežnej hrázde Ondavy 3. 6. 2010 asi pol hodinu po udalosti (foto: archív SVP)

V priebehu mája a júna 2010 nepriaznivé meteorologické podmienky spôsobili extrémne povodne, ktoré zasiahli celé územie Slovenskej republiky. V júni 2010 boli úhrny zrážok na celom území Slovenska priestorovo dosť rozdielne, pričom rozdiely vznikli najmä vplyvom náveterných efektov počas opakujúcich sa frontálnych vírn nad strednou Európou. Na značnej časti územia Slovenskej republiky boli júnové mesačné úhrny zrážok vyššie ako 150 mm (asi na 40 % územia, najmä na severe, v strede a východe Slovenska) a len na malej časti územia (asi na 10 % územia, najmä na západe Slovenska) boli úhrny zrážok nižšie ako 90 mm. V porovnaní s dlhodobým normálom boli úhrny zrážok v júni 2010 1,5 až 2,5-krát vyššie. Povodne zaplavili územie o rozlohe 220 tis. ha, pričom ešte 2. júla 2010 bolo stále zaplavených súvislou alebo nesúvislou záplavou asi 55 tis. ha poľnohospodárskych pôd. Celkom bola zaplavená plocha 412,968 tis. ha. Na poľnohospodárskej produkcii vznikli škody vo výške viac ako 145,9 mil. eur.

V dôsledku dlhodobého trvania výdatných celodenných zrážok došlo k postupnému stúpaniu hladín na vodných tokoch, ako aj k ich postupnému vyliatiu, následkom čoho bol vyhlásený II. a III. stupeň povodňovej aktivity v 721 obciach a mestách. Na postihnutom území bola podľa rozsahu mimoriadnej udalosti vyhlásená mimoriadna situácia na území v 137 obciach a obvodoch. Na zabezpečovacie a záchranné práce boli postupne nasadzované záchranné zložky integrovaného záchranného systému, správcov povodí, ako aj všetko pričeschné obyvateľstvo, ktoré sa podieľalo v postih-

nutých oblastiach hlavne na vytváraní bariér navrhovaním vriec s pieskom v bezprostrednom okolí obydľí. Činnosť uvedených zložiek, ako aj pričeschného obyvateľstva, bola koordinovaná krízovými štábmí obcí, obvodných úradov a obvodných úradov v sídle kraja. S cieľom zabezpečiť ochranu života a zdravia obyvateľov sa vykonala evakuácia osôb, ich núdzové ubytovanie, núdzové stravovanie a dodávky pitnej vody.

Počas povodní bolo predmetom povodňových zabezpečovacích prác vykonávanie hliadkovej služby a zabezpečovanie činnosti povodňových dispečingov, odstraňovanie prekážok obmedzujúcich plynulý odtok vody, ochrana korýt vodných tokov pred poškodzovaním vodným prúdom a predmetmi unášanými vodou, ochrana hrádzí proti vlnobitiu, priesaku, účinkom erózie, výverom, ochrana hrádzí proti preliatiu vodou, výstavba provizórnych prístupových ciest k ochranným hrádzam, mimoriadna manipulácia na vodných stavbách, uzavieranie prietrzí hrádzí, odvádzanie vôd z povodňou zaplaveného územia a zo zaplavených stavieb, objektov a zariadení, čerpanie vnútorných vôd, budovanie druhotných ochranných línií, provizórne sprietočňovanie korýt vodných tokov a vytváranie umelých prietrzí na ochranu intravilánov obcí pred záplavami podľa rozhodnutí orgánov ochrany pred povodňami.

V dôsledku mimoriadne výdatných zrážok v 1. polovici roka 2010 a povodňovej situácie v mesiacoch máj a jún vzniklo na Slovensku množstvo nových svahových deformácií typu zosuvania, z ktorých mnohé ohrozujú životy, zdravie a majetok obyvateľov v postihnutých lokalitách a ktoré devastovali poľnohospodársku a lesnú pôdu, životné prostredie a ľudské diela. K 11. júlu 2010 bolo zaregistrovaných 114 lokalít s 235 svahovými deformáciami. Prevažne išlo o deformácie typu zosuvov pôdy, spôsobené hlavne dlhodobo trvajúcimi dažďami začiatkom júna. Najväčšie škody boli zaznamenané v Prešovskom kraji a v Košickom kraji. Na stabilizáciu a následnú sanáciu zosuvov, ktoré vznikli ako dôsledok extrémnych príválových dažďov v máji a júni 2010, je potrebné vyčleniť finančné prostriedky v predpokladanej výške 12,95 mil. eur. V tejto súvislosti však treba upozorniť na skutočnosť, že pozornosť sa v prvom rade sústredila na havarijnú

zosuvy. Keďže viaceré svahové deformácie majú progresívny charakter, je možné očakávať, že dôjde k vzniku nových zosuvov, ktoré súvisia s výdatnými atmosférickými zrážkami.

V dôsledku záplav pasienkov sa vyskytol prípad ochorenia dobytku antraxom v dôsledku vyplavenia spór tejto baktérie. Pôvodcom ochorenia je baktéria *Bacillus anthracis* vytvárajúca spóry, ktorá za priaznivých podmienok môže prežívať v pôde, v truse a v mŕtvolách zvierat aj niekoľko desiatok rokov. Človek sa infikuje stykom s chorým zvieratom, s jeho výkalmi, hnojom, pri spracovaní kože, vlny, kostnej múčky. Možný je aj prenos vdychnutím kontaminovaného prachu alebo použitím kontaminovanej vody alebo potravín. Prevencia pred ochorením antraxom spočíva v očkovaní zvierat, v bezpečnom odstraňovaní uhynutých zvierat v kafilériách, v kontrole ochrany hraníc pri dovoze zvierat a zvieracích produktov.

Vláda Slovenskej republiky operatívne prijímala opatrenia na riešenie povodňovej situácie (5. júna 2010 – uznesenie č. 358 k aktuálnej informácii o priebehu povodní na území SR v máji a na začiatku júna 2010 a uznesenie č. 359 k návrhu na riešenie následkov povodní na území SR v prvom polroku 2010, 9. júna 2010 – uznesenie č. 363 k návrhu zákona o poskytovaní dotácie na kompenzáciu strát spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnáť k prírodnej katastrofe, prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou a uznesenie č. 366 k predbežnej informácii o priebehu a následkoch povodní na území SR v máji a v júni 2010, 9. júla 2010 – uznesenie č. 471 k situácii súvisiacej s povodňami).

Vrecovanie pravobrežnej hrázde Ondavy (foto: archív SVP)

Vláda SR vyčlenila 25,0 mil. eur na vyplácanie okamžitej finančnej pomoci podľa stanoveného mechanizmu a prijala konkrétne opatrenia v krátkodobom i dlhodobom časovom horizonte (pozri prílohu na s. 5).